

980429-1

Známý žalm 42 začíná slovy: „¹Jakož jelen řve, *dychtě* po tekutých vodách, tak duše má řve k tobě, ó Bože. ²Žízní duše má Boha, Boha živého, ...“ (v překladu Kralických). Zde by mohla začít analýza religiozity, neboť nedostatky této jinak nás vždy znovu oslovující metafory nám to nejen plně dovolují, ale dokonce nás k tomu donucují. Jelen potřebuje vodu, aby žil; bez vody strádá, a zůstane-li bez vody dlouho, hyne. Ale voda někde „je“, zbývá jen ji najít, když už vše vyschlo a slunce praží. Některá zvířata hrabou na vhodných místech tak dlouho, až se objeví špinavá kalužinka – a tím se přece jen zachrání. Jelen však řve po „tekutých“ vodách, ne po kalužinkách. Zase metafora: ne jakýkoli bůh, ale jen ten pravý, skutečný, „živý“. A tak je tu ona do krve se zadírající otázka: kde je tento pravý, živý Bůh? „Kdež je Bůh tvůj?“ říkají mi také ti druzí: „když mi utrhají nepřátele moji, říkájíte mi každého dne: Kdež jest Bůh tvůj?“ Po čem vlastně řve duše žalmistova? Či po kom? Nejen, „kde“ je onen pravý, živý Bůh, ale „kdo“ je vlastně? Je možné se tohoto živého Boha „napít“ tak, jako se jelen napije tekuté vody, když ji konečně našel? Tady zase už platí jiný obraz, např. z Augustina: „donec requiescat in te“. Jelen ovšem nespočine v tekoucí vodě, ale hroch například ano. To už není ovšem hezká metafora.

(Praha, 980429-1.)